Valtioneuvoston kanslia, Ulkoministeriö MUISTIO VNK2018-00060

VNEUS Mäntylä Marko(VNK), Kauttonen Antti(UM) 23.10.2018

Viite

Asia
ASEM12-huippukokous 18.–19.10.2018

ASEM12-huippukokous pidettiin Brysselissä 18.–19.10.2018. Suomen delegaatiota johti pääministeri Juha Sipilä. Huippukokouksen teemana oli "Global Partners for Global Challenges" ja siitä julkaistiin puheenjohtajan lausunto. Suomen huippukokoukselle asettamat tavoitteet saavutettiin hyvin.

Seuraava ASEM-huippukokous järjestetään Kambodzhan Phnom Penhissa 2020. Sitä ennen Espanja järjestää heinäkuussa 2019 Madridissa ASEM-ulkoministerikokouksen.

Järjestyksessään 12. ASEM-huippukokous pidettiin Brysselissä 18.–19.10.2018 Euroopan unionin isännöimänä. Teemana oli ”Global Partners for Global Challenges”. Huippukokoukseen saapui kattava osallistujajoukko Euroopan ja Aasian maiden johtajia sekä EU-instituutioiden ja ASEANin johtajat. Suurin osa 51 ASEM-maasta osallistui valtion- tai hallituksen päämiehen tasolla.

Suomen huippukokoukselle asettamat tavoitteet saavutettiin hyvin niin puheenjohtajan lausunnon, kuin connectivity-työn jatkon osalta. Tärkeintä oli johtajien käymä keskustelu ajankohtaisista ja vaikeistakin asioista sekä tapaamiset toistensa kanssa. PMI Sipilällä oli kokouksen yhteydessä tapaamiset Mongolian presidentin sekä Venäjän, Vietnamin, Singaporen, Thaimaan, Kiinan ja Japanin pääministereiden kanssa.

Huippukokouksesta annettiin puheenjohtajan lausunto, jota oli valmisteltu ASEM Senior Official Meeting (ASEM SOM) -tasolla. Lausunnosta saavutettiin yhteisymmärrys juuri ennen huippukokousta Brysselissä järjestetyssä ASEM SOM –kokouksessa. Euroopan-ryhmän (EU-maat, Norja ja Sveitsi) ja samanmielisten maiden koordinaatio toimi hyvin ja lausunnosta onnistuttiin saamaan tasapainoinen. Neuvotteluissa hankalia aiheita olivat mm. Korean niemimaata, Irania, Rakhinen tilannetta, terrorismin vastaisia toimia, meriturvallisuutta, ilmastonmuutosta, WTO:n uudistamista ja maahanmuuttoa koskevat muotoilut. Suomen kannalta tärkeitä olivat mm. kansainvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) viimeisimpään raporttiin, Agenda 2030:een, kyberasioihin sekä tiede-, teknologia- ja innovaatioyhteistyöhön liittyvät kirjaukset.

Lisäksi ASEMin puitteissa tehtävän connectivity-työn jatkosta päästiin yksimielisyyteen edellisen Ulan Batorin huippukokouksen jälkeen perustetussa työryhmässä (ASEM Pathfinder Group on Connectivity, APGC). Työryhmän työn tuloksista julkaistiin loppuraportti.

Huippukokouksessa avajaisseremoniassa ja täysistunnossa pidetyt puheenvuorot keskittyivät pääasiallisesti huoliin multilateraalin maailmanjärjestyksen tilasta ja ilmastonmuutoksesta sekä korostivat sääntöpohjaista vapaakauppajärjestelmää (ml. WTO-uudistukset) ja tarvetta yhteistyölle Euroopan ja Aasian välisten yhteyksien parantamisessa (connectivity). Myös ASEM:n merkitystä dialogin kanavana painotettiin useissa puheenvuoroissa. Delegaatioiden johtajien retriitissä puhuttiin

kansainvälisistä ja alueellisista kysymyksistä, kuten non-proliferaatiosta, ml. Pohjois-Korea ja Iran, kyberturvallisuudesta, terrorismin vastaisista toimista, muuttoliikkeestä sekä meriturvallisuudesta.

Pääministeri Sipilän täysistuntopuhe keskittyi ilmastonmuutoksen vastaisiin toimiin, joissa hän korosti tuoreen IPCC-raportin havaintoja ja toivettaan Pariisin sopimuksen sääntökirjan hyväksymisestä Katowicen COP24-ilmastokokouksessa. Näiden eteenpäin saamisessa Euroopan ja Aasian johtajien jaettu tahtotila kestävästä tulevaisuudesta on tärkeää. Pääministeri Sipilä korosti myös kiertotalouden merkitystä ilmastonmuutoksen vastaisissa toimissa, mikä osaltaan tarkoittaa uutta tapaa ajatella taloudesta. Lisäksi korostettiin Euroopan ja Aasian maiden yhteistyötä muoviroskan vastaisissa toimissa sekä sukupuolten väliseen tasa-arvoon pyrkimistä käytännön toimin. Delegaatioiden johtajien retriitissä PMI Sipilän toi esiin kyberturvallisuutta ja –vapauksia.

LIITTEET

Asiasanat	ASEM
Hoitaa	**UM**
Tiedoksi	EUE, OKM, STM, TEM, TULLI, VM, VNK, YM